

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Magyarországon: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Külföldön: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő: Kiadó laptulajdonos:

Rudnyánszky Gyula.

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 275.

Döglött lovon.

— augusztus 4.

(gr.) Sok kiváló lovas és lovag foglalja a helyet a bukott szabadelvű pártban és mégis azt vélik, hogy döglött lovon is lehet a magas iskolát végigcsinálni.

Vannak, a kik egész helyesen úgy vélekednek, hogy a mi dög, az nem a porondra, hanem a meszes gödörbe való. Nagy a büze, megfertőzteti a levegőt. Magok lekiváncsoznak a lábait fölfelé terpesztő, levitézlett Eucefalusról. Akadnak azonban olyanok, a kik még mindig galvanizálják, nógatják, talpra állogatják a párajs-vesztett állatot. Hogyne, mikor olyan pompás egyebe volt! Mindenünnen meglepett, a hol puskaporszagot orrontott, mindenütt megállt, a hol magának jó abrakot, gazdájának pedig jó ebédet sejtett. Ha pedig csakugyan „kampec” neki, akkor mentsük a bőrét, a húsát szállítsuk Bécsbe, a hol már van lovaknak való vágóhid, vagy csapjuk be a busával — amennyiben sem a királynak, sem az egyesült ellenzéknek nem fólnék hozzá a foga — a legelső szalmigyárost.

Hijába minden, a büszke versenyparipa már komflit, talyigát, szemetes kocsi sem huzhat többé. Már döglővason sincs, mert megdöglött tökéletesen. Előbb rugott, harapott, majd felfuóvdott, november 18-án csontot nyelt, január 26-án lebunkózták. Mért erőszakolják mégis reá a nyeret, a kantárt?

Összegyültek szerdán a szabadelvűek és körülbelül oda lyukadt ki a határozatuk, hogy kitömetik a derék pejkót. Nem lovagolják, de kiteszik az ablakba. Hogy higgye a világ, hogy a jokeyk, lovászok és istállófiuk eleven lovat vakarnak. Majd arra hajtat valami négy lovas fogat, ennek az urához szegődnek ők el. Nem keresik fel, egyszerűen bevárják. Addig hát csak álljon a kirakatban a kitömött figura.

Mikszáth Kálmán volt a kompánia legérdekesebb alakja. Nagy író, Jókai Mór trónjának örököse. De még nagyobb palóc, mamelukabb Jókai Mór-nál is. Ravasz palóc. A mit szerdán este elmondott, az hamisítatlan kivonata a hatalomhoz szokott, azt örökösnek tartó mameluk gardának. „Nem fél ő a szabadelvű pártból való kilépés gondolatától.” Hogy félne, mikor ott már „nincs több kredit!” „Be kell varni az események fejlődését!” Ez az, ez! Be kell varni, hogy ki huzza be a nagy kasszát, akkor kerülhet a sor a színvallásra! Kört kell alakítani,

csak hogy „a kör ne legyen párt, vagy pártkör!” Ezt is értjük. Legyen a debreceni embervásárhoz hasonló helyiség, a hol a gazda megtalálja a két kéz-munkásokat. Vagy utcasarka, a melyből sok van Londonban, de ott is hirdarok és hölgyecskék várják a megrendeléseket. Vagy legyen egyszerűen les, ahonnan kényelmesen lehet durrantani vagy a vadat, vagy pedig a — vadászt.

A döglött paripa lovagjai, imé, nem képesek erkölcsi elhatározásra. Megbuktak, nem törekszenek most sem büneik jóvátételére, de visszakiváncsoznak a husosfazekakhoz. Lesben állanak, ki ad többet érték? Ennyi tartalma van a politikájoknak.

November 18-án kulminált gonoszságuk, január 26-án itélkezett felettük a nemzet. Nincs feltámadás, a végzetnek rajtok is bekellett telnie. Ha megakadályozták volna Tisza István bünyös merényleteit, ha Ausztria helyett Magyarországra hallgatnák, ha nem támogatják azokat, kik az általek okozott válság kibontakozását hazaáruló módon késleltetik, hanem a helyett követik páriájuk diszeit, a kilépett, vagy a párt kebelében legalább semlegesen viselkedő szabadelvű párti politikusokat, akkor nem szorultak volna mostani szégyenletes szerepökre. Nagyrésztöket (amint Bánffy báró nyíltan kimondotta) nem is látná szívesen az egyesült ellenzék, mert ők rovott multu politikusok, a kiknek hűségében, őszinteségében, politikai tisztességében bizni nem lehet.

Nem tudjuk, micsoda manifesztációt terjesztenek a párt elé az értekezlet megbízottai, de ha az nem az egyesült ellenzékhez való föltötlen és minden kétséget eloszlató cselekmény lesz, akkor ne is fáradjanak az írásával. Nem hiszi el a nemzet a pecsenyevadászok fogadkozásait Országos szabadelvű párti gyűlést is terveznek. Valjon ki menne el erre, mikor az országban már titokban sincsen szabadelvű párt? Óvák a döglött paripa, ők a döglött paripáé — birják egymást békével!

A nagy válság.

— augusztus 4.

A szerdai szabadelvű párti tanácskozás után tegnap ismét teljes esend állott be. Az albizottság már elküldte a pártkonferencia összehívását kérő levelet Podmaniczky Frigyes bárónak, a benyújtandó határozati javaslatot pedig Szivák Imre szombára már kinyomatja és széjjel küldi a szabadelvű párt összes tagjainak.

Bánffy Dezső báró tegnap délután 2 órakor utazott el Tisza-Dobra és pénteken este tér vissza Budapestre.

Mint értesülünk Bánffy Dezső bárónak az a terve, hogy létrehozza valahogyan az új párt és a disszidensek egyesülését, mert reméli, hogy a fuzionált pártokhoz sokkal több szabadelvű párti fog csatlakozni, mintna meg maradna a statusquo.

A szabadelvű párt feloszlásáról elterjesztett hírek a félhivatalos szerint „valótlanok.” A szabadelvű pártból legfeljebb 30 képviselő fog kiválni, de a zöme együtt marad s új név alatt új programmal fog a küzdelembe lépni.

Egy újságírónak alkalma volt beszélgetni a secessionáló szabadelvű pártiak egyik vezérével, a ki a következő felvilágosításokat adta:

— A szabadelvű pártból fejtetlenül ki fogunk lépni. Az erről szóló levelet már tegnap meg is fogalmaztuk, alá is írtuk. Hogy ezt nem pontbikáltuk még, az csak udvariassági tény, mert egynémelyikünknek voltak aggályai, hogy még se illik szó nélkül otthagyni a pártot. A határozati javaslatot én fogalmazom és az olyan lesz, hogy bennünket nem követhetnek a többiek.

Kristóffy József belügyrnek nagy tervei vannak. A tervekre nézve Budapestről azt írják, hogy kilenc megyei és négy városi határozatot semmisítettek meg és így még jó sok dolga lesz a megsemmisítéseket fogalmazó osztályoknak. A megsemmisítéseket ugyanis két osztály csinálja: a városiakat Némethy Károly miniszteri tanácsos, a megyeiket Kaffka miniszteri tanácsos osztálya. Eddig 32 vármegye és 33 törvényhatósági jeggel felruházott város foglalt állást az alkotmányellenes kormányval szemben a vármegyék: Abauj Torna, Arad, Bács Bodrog Baranya, Békés, Bereg, Borsod, Csanád, Csik, Fejér, Gömör, Győr, Hajdu, Háromszék, Hont, Jász Nagykun-Szolnok, Kis-Küküllő, Komárom, Maros Torda, Mosony, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Sáros, Somogy, Szabolcs, Szepes, Szilág, Ugocea, Vas, Veszprém, Zala, Zemplén. Városok: Arad, Baja, Budapest, Cegléd, Debrecen, Diósgyőr, Eger, Egerjes, Félegyháza, Fiume, Győr, Hódmezővásárhely, Kassa, Kecskemét, Kiskunhalas, Kolozsvár, Makó, Mátészalka, Marosvásárhely, Nagyvárad, Nyitra, Óbecse, Pécs, Selmec, Sopron, Szabadka, Szeged, Szent-es, Szatmárnémeti, Torda, Versce, Zombor.

A szabadelvű párt tegnapi értekezletén megjelent politikusok egyike nyilatkozatot tett a helyzetről néhány újságíró előtt. A szabadelvű párt e tagja a többek között a következőket mondta:

— Mi, akik jelen voltunk a párt tegnapi értekezletén, már alá is írtuk a nyilatkozatot, hogy a szabadelvű pártból kilépünk. Hogy példánk követésre talál a párt többi tagjai

között, nem tudjuk, de nagyon óhajtánánk, hogy ez meg ne történjék. Óhajtjuk ezt azért, mert főtörékvésünk, hogy a mi csoportunkhoz a szabadelpártnak csupán politikailag intact és független férfiai csatlakozzanak. A programunk röviden ez: kooperálni a szövetségelt ellenzékkel, de nem belépni a koalícióba. Tesszük ezt azért, mert minden tekintetben biztosítani akarjuk cselekvési szabadságunkat. Így aztán bizonyosan reméljük, hogy a 67-es alapon a válság megoldható lesz.

Késő éjjel vesszük a hirt, hogy Baross Jusztin országos képviselő bejelentette kilépését a szabadelpártból.

Uri szociálisták.

Irta dr. E. Nagy Olivér.

Csodálatos, hogy minő, egymással homlokegyenest ellenkező politikai felfogásra képesek az imparlamentáris kormány tagjai. Valójában az autokrácia, az absolutizmus jegyében születtek, mert hiába csürjük-csavarjuk a dolgot, az elvitázhatalatlan tény, hogy a parlamentarizmus alapfeltétele a kormányzó hatalomnak a törvényhozó hatalomnak a törvényhozó hatalomtól való függése, vagyis a tényleges politikában annak az elvnek a keresztülvitele, hogy a kormány az országgyűlési többség akaratát valósítsa meg. Már pedig a jelenlegi kabinet a piros bársonyszékek elfoglalásának pillanatában kijelentette, hogy parlamenti többségre nem támaszkodik, tehát nem azt teszi, a mit az országgyűlési többség diktál, sőt a bizalmatlansági szavazat után egyenesen azzal szembeállva végzi a teendőjét. Nos, ez az állapot lehet sok szép politikai értekezés tárgya, lehet számtalan pro és kontra-fejtegetésnek az alapja, de egy tétel igazságát meg nem döntheti s ez az, hogy a parlamenti többség akarata ellen kormányzó kabinet a legeklatánsabb, hogy ne mondjuk, frivol megsértése 1848-as alkotmányunk vezéreszméjének, sőt

tényleges bizásának: a népképviselői alapon működő, azzal szemben felelősséggel tartozó miniszteriumnak.

S midőn ezt tudva, alig lehet kétségünk az iránt, hogy a kormány létezése, működése alaptörvényeink negációján alapul s mikor a kormány cselekményei közül nem egy, mint pl. az önkényes adó és ujoncmegtagadó törvényhatósági határozatok megsemmisítése nagyon is világosan az autokrácia jegyében folyik, mert hisz elvégre mégis csak alkotmánybiztosította két legdrágább intézményünk törvényes rendelkezésének szó szerint magyarázatával adóhoz és ujonchoz akar jutni, a mihez, országgyűlési felhatalmazás nélkül nincsen jussa: akkor előáll Kristóffy József belügyminiszter s akáresak mint valamikor Zichy Nándor, az aranygyapjas, akire azt mondták (célozva erre a rendjére), hogy a nép barátja főhercegi rangban, megteszi magát a nép barátjának miniszteri rangban és olyan szpicset vág ki a nemzetközi szociálisták javára, hogy a legbokányibb Bokányi is elképedve hallgathat a csak az „őszinte“ jóakarataknak ezt a hihetetlenül radikális megnyilatkozását.

Disztingváljunk csak. Ha valaki a választói jog általánosításának a híve, az egy határozott politikai elvet vall. Elvégre is kinek kinek meglehet a maga politikai hitvallása és senki rossz néven nem veheti Kristóffynak, a politikusnak, hogy ő szerinte a leghelyesebb volna Magyarországon minden 20 éves embernek választói jogot adni. Ha valaki a mostani nyílt szavazási rendszerrel szemben a titkos szavazás barátja, mert azt hiszi, hogy így őszintebben megnyilvánulhat a nemzeti akarat, azt sem veheti tőle senki rossz néven, s ha Kristóffynak ez a meggyőződése, ám legyen. Végül ha valaki abban a hiszemben van, hogy a választókerületi székelyeken való szavazás célszerűtlen és költséges s e helyett minden választó a saját községében szavazzon le, ezzel is csak politikai principiumot dekretál; midőn tehát Kristóffy Józsefnek a községi szavazás az ideálja, ezért követ senki nem vehet rája.

De midőn beletekintünk mindeme kér-

dések szövevényeibe, midőn vizsgáljuk, hogy jelenlegi, a mai viszonyok közt szabadelpártnak nem mondható s reformra szoruló, de fokozatos fejlődést ki nem záró, sőt azt szükségessé tevő választási rendszerünk-ből lehetséges e oly óriási lépést tenni egyszerre a sötétbe; midőn hazánk nemzetiségi viszonyainál fogva az általános választói jagnak, tehát az értelmi és vagyoni cencus eltörlésének a nemzetállam szempontjából egyedül lehetséges előfeltétele a magyar faji jelleg abszolút biztosítása a törvényhozás terén; midőn tudjuk, hogy még a legideálisabb lelkületű politikusnak is, bár végső cél gyanánt kitüzi maga elé az általános választói jogot, annak realizálásakor ezer meg ezer felmerülő tekinteteket kell rendezni, nehézséget kell elsimitani, eredményt kell előre mérlegelni: akkor előáll egy tényleges hatalmat gyakorló miniszter, akinek pártja nincsen, tehát eszméi megvalósítását nem remélheti, de aki mégis a kormányruznál ülve, jól tudja, hogy szava nem a magánember szava, hogy az végakat és törekvéseket költ fel, amelyeket ő megvalósítani nem tud, de amelyek arra alkalmasak, hogy mások komoly politikai céljaival szemben az elégedetlenséget sziták, ez nem politikai, hanem a szavakkal való játék, a politikai céltudatos szemfényvesztésnek egy neme.

Kristóffy József is lehet szabadelpárti, lehet autokratikus, lehet szociálista, lehet konzervatív. De legyen egészen az. S ha meg akarja nyitni az uri szociálisták társadalmi osztályát, lépjen be zsen nélkül a nemzetközi szociáldemokrata szövetségbe. Tűzzön ki piros szegfűt a gombukába, kössön fel vörös nyakkendőt és énekelje a munkásmarsallé. Politikája akkor legalább stilszerű lesz s nem fogja elénk állítani az absolutizmus és radikalizmus kirívó ellentéteit.

Problemák.

Lüttichben, a belgák híres fegyvergyártó tartományában kongresszust tartottak a hirlapírók.

A művelt világrészek legelőkelőbb pont-

Az ördög.

A mint a közeli faluból déli harangszó hallatszott ki a földekre, a masinista megcsavarta a sip szellentőjét és a gőzgép hangosan, élesen füttyölve hirdette a cséplőmunkások pihenési idejét: dél volt. — A cséplőgép még egy két pillanatig zugva bugva vetette ki magából a termésmagot, de aztán mind lassabb s lassabb lett, végre megalt. — És pihent a sok dolgozó munkásnép is.

Ezalatt pedig az ebédrel is megérkeztek jórészt. Csak egy egy megkészt fiú, vagy leány s egyik másik nehezkesebb járásu menyecske gyorsította meg a lépteit a masina sürgető, hívó füttyölésére. Hogyisne, hiszen jól tudja, hogy éhes ember várja! . . .

És sietve keresik fel az árnyas helyeket, egy-egy terebélyes fa körül benépesül a gyep. Jóízű falatozással fogyasztják el szerény ebédjüket és érte meglehetősen hálát adnak az eget urának.

De ime, teljes boldogság nincs a földön, mert bizony ebéd után csak nem kerülhet elő a tarisznyából a pipa, lévén finnyás jószág a gabona.

Azért azonban megvigasztalódnak. Az öregebbek, már mint a házas, feleséges emberek egy csomóban maradnak és ki gondos, szerető hitvesének ölébe hajtva fáradt fejét, slomba szendereg, ki pedig jó szomszédot lelve, diskurálni kezd.

A fiatalok vigabban vannak. Életerős, vidám, napsütötte legények, piros arcu, kar-

esu dereku leányzókkal enyelegnek, tréfálkoznak. Hangos kacagásukat százszorososan veri vissza a közeli erdő.

Egy fiatal fáska csöppnyi árnyékába menekült Kocsis Pista. Kabátját négyrészt összehajtva feje alá dugta és mélyen elaludt. A legyek ellen védőül arcára huzta kis fekete porge kalapját, melynek megviselt szalagjába egy szál elhervadt piros rózsza volt tűzve. — Talán éppen azokról a kis kezekről álmodozott, melyek a virágot odatűzték.

Jó gyerek volt a Pista nagyon. Szerették is a falubeli legények, leányok, de sőt még a vénebbek is kedvelték. — Csak egy hibáját lehetett volna a szemére vetni, hogy — mint mondták — méregduda volt. Olyan akár a bika. Ha nem bántják, nem ingerlik jámbor állott, de ha a piros posztót meglátja! . . . Ő is ha neki bolondul, megvadul, fölforr benne a méreg és nem ismer aztán határt.

Egyszerre a leány s legénysereg szeme megakad az alvó Pista alakján. A csintalan, pajkos fiatal vér köztöködni akar és csaknem egyszerre mondják:

— Ni, a Pista, hogy alszik!

— Kölsük fel.

Csak egyetlen egy akadt közöttük, a ki védte, a kis Lidi.

— Ne bántás, hadd pihenjen szegény — könyörgő alázatosan és olyan meleg pillantást vet a hervadt piros rózsára. . .

Hirtelen föl pattan Vörös Pali. Nagy-szerű ölete van. Már előre is nevet, hogy mint fog a terve sikerülni. Kezével csöndet

int s aztán halk hangon, mintha attól félne, hogy az alvó meghalhatja, mondta:

— Majd fogtok mindjárt nevetni. Ördögöt csinálók a Pistából!

És ezzel odarohant a masinához, két kezét befeketítte korommal és ismét gyorsan visszatért. Lassan, óvatosan lehuzta a kalapot Pista arcáról és egy-kettőre — itt az ördög!

Piros ajka fekete, szemei körül fekete karika, orra, füle mind fekete. Arca összevissza pingálva. Milyen eltorzított arca is volt!

És az egész tábor ujjongásba tör ki, körülállják az alvó Pistát és hangos nevetésbe, zajos, lármás kiáltozásba kezdenek.

Pista ijedten fölugrik a szokatlan zajra. Az álmot kitörli a szemeiből. Látszott, hogy szépről álmodhatott, mintha még most is sóhajtana:

— Lidi . . . Lidi . . .

De mi ez? Mit akarnak tőle? Megbolondultak? Kérdő tekinteteket vetett maga körül — sők csak nevettek mind jobban, mind erősebben:

— Ördög . . . ördög . . . eregy tölünk . . .

Csak egy szépséges kis leánynak áll az ajka inkább pityergésre, mint nevetésre: a Lidikéé. Ijedten, magánkívül futkos ide-oda:

— Hogy így csuffá tették . . .

A széles jökédv odacsalta az öregeket is; arcuk mind szélesebbé, mosolygóssá válik és folytonosan visszhangzik:

— Ördög, ördög . . .

jairól sereglettek ez urak össze, hogy egy-
mást közvetlenül látva és hallgatva, tanul-
janak és tanítsanak!

Mindenikök egy-egy hadvezért felül-
műző hatalom a földön, érdemes tehát, hogy
a lefhargikus időszakban megfigyeljük thé-
máikat:

A mi vágyunk és kívánságunk —
mondja megnyitó beszédében elnökük, —
helyzetünket tisztán lássuk és így ápoljuk
egyetértésünket, mint a mely egyetértésben
fog mindenkor rejteni a mi erőnk, míg
egyenetlenségünkben a mások ereje.

„Nekünk — folytatja — minnenek fe-
lett tisztelnünk kell az emberi tudást; az
egyéni tehetség jogait arányba kell hoznunk
a szellemi erő kifejtés napról-napra nagyob-
bódó követelményeivel; fel kell tehát sza-
baditanunk a tehetséget a mindennapi ke-
nyérért vívott küzdelem gondjaitól, hogy a
legkisebb, a legnyomorultabb közöttünk
érezze, miként ő is egy nagy világszervezet
tagja alatta áll.”

Mintha nem először olvasnám e szép
gondolatokat és nemes vágyakat.

Mintha látnám annak a sok jeles ma-
gyar férfiúnak is alakját, akiket a minden-
napi kenyérért viselt küzdelemük, csak ha-
láluk után engedett kortársaiknak írói te-
hetségképen megismerni és dicsőíteni.

Mintha egyetértve suttoznák ez árnyak,
hogy ők is azon új embervilágnak meg-
váltói, amely világban az írói tehetségeknek
nem többé a koplalással, hanem a nagy és
kis világeseményeknek folytonos figyelése,
gyors és biztos hirdetése követelményeert az
új technikai találmányok a telefon és táv-
írás idegiontó szolgálataival kell immár
egyedül megbirkóznók.

És mintha látnám, hogy a mai írói te-
hetségek mély hálával áldják holt és élő
megváltóikat.

De hát elég-e a világ e számtalan nagy
és kis vezetőjének boldogságához, magának
a kenyérharctól menekvésnek közel re-
ménye?

Ekkor Kerekes Panni kis gömbölyű
tükört tartott Pista elé. Megnézte magát
benne és szinte megijedt önmagától. Va-
dud kiáltja:

— Ki tette e ezt?

Majd mindjárt meg is adja magának a
választ:

— A Pali ugy-e?

Hogy mindig csak az a Pali! Az ő
keserves vetélytársa. És egy pillanat alatt
keresztülgondolja, mi mindent tett már neki
a Pali. Hát a Lidit nem akarta elütni a ke-
zéről? Meg a katonáknál nem kapott kur-
tavasat miatta? Az elmúlt esztendőben nem
ő miatta ült nyolc napot a börtönben vere-
kedésért? ... Most meg megint csuffá
tette.

Egyszerre átváltozott. A jámbor, jó-
felkü Pistából igazi ördög lett. Elöntötte a
harag és egy közelben heverő vasvillát föl-
kapva, Pistára rohant.

A nevetés egy szempillantás alatt el-
szűnt. Az arcok komolyiyá váltak. — Ha
gyors elhatározással többen közbe nem ve-
tük magukat, Pali bizony nem etette volna
többé a cséplőmasinát.

A gép újból élesen sivitva jelezte a
munka kezdetét. Pista fogszikorgatva mosta
le a cáról a kermot. A Lidi kötényébe meg-
törülközött, miközben félhangosan mondta:

— Megkészerűlt ezt még valaki. . .

Vasárnap délután volt. Csönd körö-
szűl. Pihen a munka, pihen a munkás és
pihent a gép. Pistát nem lehetett látni se-
hol sem. Hiába várták egész délután a le-

Meglehet, — de nem bizonyos; talán
elég volna, ha már ezután nem maradna
örök törvénynek e földön — az emberi
irigyeég!

Egyház és iskola.

Földárverés az ev. ref. egyháznál.
A debreceni ev. ref. egyháznál tegnap föl-
deket árvereztek el. Az árverésen a Kocsis
féle háztelket és a Széchenyi utcai leány
iskolához tartozó földet adták el.

Tollhegyen.

Karcolatok.

— augusztus 4.

A szabadelvűpárt vajmi csekély jelét
adta javulási szándékának szerdai értekezle-
tén, de már ez is fáj a Tisza-gárdának. Ga-
jári Ödön lapjában támadja őke, az „Az
Ujság” ban. Tehetetlen dühében azt a taná-
csot adja az egyesült ellenzéknek, hogy ügyel-
jenek a gibicékre „mert a kik mindent fe-
lejtteni tudnak, azok mindenre képesek.”
Főlöszleg jó tanács, az egyesült ellenzék
tudja magától, hogy mit ér a szabadelvű-
párt és mit Gajári.

A cikk címe különben „Tisza-Dob”.
Annak alkalmából íródott, hogy Bánffy báró
meglátogatja a Tisza-Dobon időző Andrássy
Gyula grófot. Gajári régi kellemetlenségek
felújításával akarja a találkozó jó hangula-
tát megzavarni. Nem fog vele semmit elérni,
azért inkább a történelmi hűség kedvéért
írunk ide az cikkből egy mozzanatot.

Ugron Gábor a bécsi „Vaterland”-ban
a szabadelvűpárt kaszájának elsikkasztásával
vádolta Bánffyt. Mikor Andrássy előtt ezt
szóba hozták, azt felelte volna:

— „Hja, az Ugron állításának az ellen-
kezője sincsen bebizonyítva. . .”

Ez esetből kifolyólag pedig a következő
párbeszéd folyt volna le Bánffy és Andrássy
között:

— Te tehát majdnem azt tanácsolod,
hogy főbe löjsem magam?

gények a koresmában, nem jött. Lidinél
sem volt. Egész nap ki sem mozdult ha-
zról. Mogorván, magabazárkóztottan dült
végig, úgy a hogy volt, felöltözve az ágyon
és szavát sem hallották. Mert hogy ő nem
ért a légynek sem, de ha valaki őt meg-
bánnja, akkor tudja már, mit tegyen. . . És
nemcsak hogy megbántották, de csuffá is
tették az egész falu előtt, meg . . . meg
Lidi előtt is.

Azóta nyugta nem volt. Nem találta
helyét és mindig az az Atkos Pali képe állt
előtte. Az évek óta összegyűlt harag, vad
indulat most tört ki belőle. Estefelé aztán
fölkelt. Egyedül volt a szobában. Öreg anyja
a ház előtti lócán üldögélt, édesapja a fa-
luban volt. Egynéhányszor föl s alá járt,
aztán tekintete a falon lógó fegyverre esett.
Óvatosan leemelte és a kabátja alá rejtette.
Azután a hátuló ajtón, a kerten át kocsant
a ház l. Gyors léptekkel ment előre. — A
felső végén egy kis erdőske terül el. A hol
az ut az erdőhöz ér, egy alacsony útszéli
kereszt van. Ott megállt. Elővigyázatosan
belépett a kis erdőbe és közel a széléhez
egy sűrű bokorban leheveredett.

Sötétedni kezdett. A koresmából vig
cigánymuzsikát hozott errefelé a szél. Pista
nem volt türelmetlen. Tudta, hogy Pali utja
erre visz. Okvetlenül erre kell jönnie. — Ma
végképpen leszámol vele. Egyszerre léptek
zaja hallatszott. A zaj mind közelebb jött.
Pista magához szoritotta a fegyvert. Leemel-
te fejéről a kalapot és lassan, vigyázva fölemel-
kedt a sűrű bokrok között és nezi a köze-
ledőt. Sötét van s csak nehezen lehet látni

— Tanácsolni nem tanácsolom, mert
erre nem érzek hivatottságot, de, ha megte-
szed, természetesnek találnám. . .

Ezek mindenesetre kényes dolgok, azon-
ban nem bizonyítanak egyebet, mint azt,
hogy mikor a haza javáról van szó, akkor a
jó hazafiak felejtik sérelmeiket és karöltve
küzdenek a nemzeti ügyért.

Ezt azonban hogy értenék meg Gajáry
és Tisza.

NAPI HIREK.

Az alsuthi udvar.

— augusztus 4.

Libits Antal, József főherceg uradal-
mainak igazgatója, a „Budapesti Hirlap” tu-
dósítója előtt megcáfolja az udvar feloszla-
tásáról szóló hírek bántóbb részét. Itt kö-
zöljük kijelentéseinek egy részét:

— Szórol szóra szemenszedett valótlan-
ság mindaz, a mit egyik másik ujság a ese-
léség kegyetlen és kérelhetetlen elbocsátá-
sáról hiresztelget. Tessék, nézze itt vannak
a hivatalos akták is ebből fogja látni, hogy
nem lehet humánusabb eljárást elképzelni.
A leghatározottabb parancsot kaptam új fen-
séges uramtól, hogy boldogult édes atyja
szellemében, a ki ebben az országban elis-
merten a leghumánusabb patriárka gazda
volt, kellett a kérdést is megoldani, a ho-
gyan egyáltalában óhajtása, hogy édes atyja
szelleme és irányzata maradjon mindenben
az uralkodó. Itt vannak a számok: az al-
csuthi udvartartásnál (ide tartozik a fumei
is) összesen 68 főből állt a család, —
ebből 30 nyugdíjaztatott 14 a fenséges ur
szolgálatába lépett, — a többi pedig végkie-
légítést kapott. Szabályzatunk szerint, a
mely humanizmus szempontjából is mintá-
szerű, tíz évi szolgálat után miundenki nyug-
díjra tarthat jogot, a mely fizetése negyven
százalékának felel meg, minden további év
után pedig két százalékkal emelkedik, —
tíz éven aluli szolgálat után pedig végkie-
légítés jár. Már most a fenséges ur paran-
csából a leghumánusabban kellett eljárnom,

A közeledő alakja hasonlít a Paliéhoz. . .
Ő, bizonyára ő az — gondolja Pista. . . A
lépések már mellette hangzanak. Vállához
emeli fegyverét, fölhuzza a kakast — és lő.
Egy durranás és utána nyomban egy tompa
esés hallatszik. Jól talált.

Pista néhány pillanatig mozdulatlanul
feküdt helyén. Majd lassan felemelkedett,
hóna alá szoritotta a fegyvert és ar ellenkező
oldalán keresztül, a kis erdőn megindult.
Nyugodtnak látszott. — Ismert, gyermekkori
rejtekhelyén egy odvas fába dugta a pus-
kát. — Sokáig bolyongott még az erdőben,
mig hazament.

Házuk előtt már messziről csoportosú-
lást látott. Különös érzés fogta el. Bizonyos,
már tudnak róla és most már érte jöttek a
zsandárok, gondolta magában.

Nem félt, bármi történjék. Lépteit meg-
gyorsítja és az összesereglettek szótlanul
utat nyitottak neki. A küszöbön édesanyja
magából kikeit arccal állott eléje:

— Fiam, Pista, — szólt — apádat
lelőték. . . A kis erdő mellett találtak rá
. . . a körösztnél. . .

Hangja zokogásba vész el.

Pista megrázkódik. Torka elszorui és
sokáig tart, míg szó jön ajkára. Könyesedő,
merev tekintete atyja holttestére esett s halk,
alig hallható hangon mormogá:

— Az ördög ölte meg. . .

Herczeg Dezső.

— tudniillik többen, a kik nem töltötték be a tíz esztendő, megkapták a teljes nyugdíjat, — azoknak pedig, a kik a katonaságtól léptek a fenséges ur szolgálatába, katonaszkodásuk idejét is beszámítottuk. A végkielégítés a legtöbb esetben egy esztendő teljes fizetés volt, a legkisebb pedig, három hónapi fizetés, kivéve pár nőcselédet, a ki csak egy-két hónap óta volt szolgálatban és így csak egy hónapi végkielégítést kapott. Még a napszamosok is, a kik napszámért ma itt, holnap ott dolgoznak, ötven korona ajándékot kaptak fejenként. Mindez különben részletkérdés, de hogy milyen színvonalon állanak ezek a híresztelések, jellemzi egy közlemény, a mely szerint Klotild ő fensége sirva panaszkodott (!) a kocsisnak (!), hogy ő már szegény asszony stb. Minő naiv és ponyvairodalmi fantázia az udvar életéről és körülményeiről! Mindez hazugság, valamint az is, hogy Teubert, a hü szolgát, a boldogult fenség kedvencét elbocsátották volna. A fenséges ur legidősebb fia mellé akarta venni, de Teuber gyöngékedésére való tekintetből nyugdíjat kért. Teljes fizetéssel nyugdíjazták. Midőn még csak azt is megjegyzem, hogy akárhány nyugdíjazott új alkalmazást kapott Klotild ő fensége udvarában, de azért a nyugdíjat is élvezi, kije lentem, hogy ezeket a részleteket csak azért közlöm önnek, hogy kitűnjék a híresztelések teljes valótlansága.

A nyilatkozatban nincsenek megcáfolva de miután igazak, meg sem cáfolhatók a királyi hercegi udvar elnémetesedéséről szóló hírek.

Debreceni pereg.

— aug. 4.

Római katolikus püspökök imádságokat rendelnek el egyház-megyékben a haza szorongatott helyzetének jobbra válásáért. Az ima szent és magasztos megnyilatkozása az ember bensejének, csakis tisztelettel fogadhatják a más hitet vallók is a püspökök elhatározását.

Ne legyen azonban templom, sem katolikus, sem protestáns, sem zsidó, a melyben valami formában ne foglalkozzék a lelkész a haza válásával. Erősíteni, vigasztalni kell a hazafiakat általában, de különösen azokat, kikre a válságos helyzetből személyes károk, sőt szenvedések háramlanak. A hit és a hazaszeretet balzsama gyógyírt csepegtet a sajnó sebekre.

A nagypapok közül többeket ismertem. Halottam a kálvinisták nagy szónokainak sorából Révész Imrét, Török Pált, K. Tóth Mihályt és K. Tóth Kálmánt, a protestánsok feledhetlen nagyságu Székács Józsefjét, a katolikusok nagy papjai közül Schlauch Lőrincet, P. Tomcsányi Lajost, Prohászka Ottokárt, Wolafka Nándort, Ruschek Antalt, Meyer Bélát, a nagy zsidórkbbik közül különösen Meiselt és Löwöt. Ezek a nagy szónokok — ki-ki a maga idejében — egyszerűsággal a hazafiság felkent papjai. Ha a templomokban is felhangzik a nemzeti lelkiismeret intő szava, akkor nem csupán a politikusok, de az egész nemzet diadalmas erővel szállhat szembe ellenségeivel.

Ellenségeink a poklokat, mi Istent nyerjük meg szövetségünkkel.

Az egészség szabályai.

— augusztus 4.

Gordy, a berni híres orvos, a következő tíz alaptörvénybe foglalta az egészség fentartásának szabályait. — Ezeknek követését fontosabbnak tartja minden szocialis reformnál, melyet államférfiak s kormányok be akarnak hozni. Az egészség tíz paragrafusa a következő:

1. *Tiszta levegő úgy nappal, mint éjjel.* Ez az alapföltétele az egészségnek s a legbiztosabb védelem a tüdőbetegségek ellen.

2. *A mozgós élet.* Naponként való testgyakorlat a szabadban, legyen az munka, séta vagy éppen tornázás, legjobban ellensúlyozza a támadást, melyet valamely ártalmas hivatás, vagy zárt helyiségben való ülő-foglalkozás egészségünk ellen intéz.

3. *Mértékletesség és egyszerűség az evésben és ivásban.* Ez a mértékletes élet biztosítja számunkra az egészséges hosszú életet. A ki az ártalmas alkohol helyett vizet, tejet iszik és gyümölcsöt eszik, saját egészségét, munkaképességét, tehát saját jólétét mozditja elő.

4. *Pontos ápolása a bőrnek és észszerű edzés.* Naponként hideg mosás és hetenkint meleg teljes fürdő, télen úgy, mint nyáron; ezek az alkalmazások nagyon konzerválják az egészséget és legbiztosabban védik a meghűlések ellen.

5. *Célszerű öltözködés.* Ruházatunk olyan legyen, hogy ne puhítsa el a testet, de ne is szorítsa; legyen az egyszerű; védjen, de ne cicomázzon. Az egészségnek és kellemes érzésnek, ne pedig a divatnak szolgáljon.

6. *Egészséges lakás.* Legyen a lakás napos, száraz, tágas, tiszta, világos, kellemes és otthonos. Ne a kocsnára keress tehát, hanem áldozz saját házadra; barátságos otthon nagyon sokat ér.

7. *Levegő tiszta minden dolgokban egészen a szőrszálhasogatásig.* Jó levegő, egészséges eledel, üde friss víz, tisztántartás a bőrnek, alsó és felső ruhádnak, lakásodnak, padlón és padláson, erkölcsben és szokásban karöltve a mértékletességgel a legbiztosabb védelem kolera, tifusz, himlő, difteritisz és minden egyéb ragadós betegség ellen.

8. *Kimért, teljes és sikeres munka.* Ez kipróbált gyógyszer a test és lélek betegségeiben, menedék és vigasz a legnagyobb fájdalomban.

9. *Célszerű nyugvás és üdülés.* De azt ne keressük a lármás és hódító ünnepekkel élvezethajhászás közepette. Az éj alvásnak, a szabad idő és a vasárnap a családnak, a lelki üdülésnek s a szellemi képzésnek szentelendő.

10. *Tevékenység s tiszta ártatlan öröm.* Önzetlen iparkodás a családban jó atyának, a hivatásban, kötelességekben a haza hí fiának lenni az, mi az egészséges életnek tartalmat ad.

— **Számonkérőszék a városnál** Debrecen városánál e hó 8-án számonkérőszék lesz Domahidy Elemér főispán elnöklete alatt.

— **Aranylakadalom.** Gyönyörű családi ünnepély foly le tegnapelőtt Érsemlyénben, hol idősebb Fráter Béla nagybirtokos ülte meg 50 éves fordulóját Rédey Julianna gróf leánnyal történt egybekelésének. A köztisztelőben álló aggyastyánt, ki a környéknek áldott lelkü nevével együtt valóságos rajongása övezi, és így nem esoda ha a szűk családi körben megtartani szándékolt szép ünnepély az egész környék ünnepévé emelkedett. A köztisztelőben álló család fiatalabb tagjai mindannyian kiváló társadalmi szerepet játszanak és közéletünk ismert alakjai, mint Fráter Loránd huszárkapitány, a magyar mődalok királya, — Fráter Tamás, az üzletvezetőség fogalmazója, dr. Fráter Béla budapesti ügyvéd; — özy. Szunyogh Zsigmondné szül. Fráter Emma, Fényes Zoltánné, szül. Fráter Paula és aggházaspár ősi napsugárban viruló hajadon: Fráter Kata.

— **Közigazgatási bejárás.** Megirtuk a minap, hogy a debreceni erdei vasut kiépítésének ügye előrehaladott stádiumban van. A vasut közigazgatási bejárása ma, pénteken lesz, amelyen a város részéről Kovács József polgármester, Aczél Géza főmérnök és Török Gábor főerdész jelennek meg. — A bejárás alkalmával a kereskedelmi miniszter képviselője is jelen lesz.

— **Debreceni kávéosok a pékek ellen.** A debreceni pékmeserek szerdán délután — mint megirtuk — értekezletet tartottak az ipartestületen. Ezen az értekezlet a pékek nem határoztak egyebet, mint hogy megdrágítják a sütemények árát. El megállapodás okát nem kutatjuk, lehet, hogy a derék pékmesereket a rettenetes meleg birta a arákói határozathozatalra, de annyi bizonyos, hogy a kifli és zsemlye árának felemelése nem hatott kellemesen a város közönségére. Különösen pedig nagy megütközéssel fogadták a drágulás hírére a debreceni kávéosok és vendéglősök, a kit nem nyugodtak bele a dologba. Ők ugyanis a péksüteményekért eddig minden 7 drb. vételnél 20 fillért fizettek s a megmaradt kiflit, zsemlet másnap kicserélhették. Most a drágítás folytán 20 fillérért 6 drbot kapnának és a másnapról viszi a maradt süteményeket nem cserélnek ki. A debreceni kávéosok már a kezdő lépéseket megtették. Rosenberg Simon az Otthon kávéház tulajdonosa, a vendéglőipartársulat választmányi tagja ugyanis tegnap sürgős indítványt nyújtott be az ipartársulathoz. Rosenberg ebben az indítványban tiltakozását fejezi ki a pékek határozata ellen s javasolja, hogy a debreceni kávéosok és vendéglősök egy modern sütőműhelyt állítsanak fel, ahol a kávéházak és vendéglők részére szükséges süteményeket készítsék. Az indítványban Rosenberg részletes tervet csinált a sütődőről s költségetést mellékel, melyben kifejti, hogy a sütőde felállítása mi módon volna lehetséges. Mint értesülünk a sütőde felállításának eszméje az összes debreceni kávéosok és vendéglősök között nagy lelkesedésre talált s így nem lehetetlen, hogy igen rövid idő alatt felállítsák az új sütődét, a mi feleslegessé teszi a debreceni pékeket a kávéosok és vendéglősök részére.

— **A kulturintézetek állami segítségével.** Kolozsvárról jelentik, hogy az ottan megjelenő Friss Ujság híre szerint a kultuszminiszter értesítette a kolozsvári kulturális intézeteket, a melyek állami segítséget kapnak, hogy augusztus elsejétől az állami segítséget nem fogják kiutalványozni.

— **Biliárd-akadémia.** Dunajecz Hugó budapesti lakos kérvényt adott be a tanáchoz, az iránt, hogy engedné meg, hogy a főváros egyik forgalmas helyén biliárd-akadémiát létesítsen, ahol délután 2—7 óra közt s este fél 9 től éjjel után 1 óráig adnának tanítást a biliárdozásban, jeles tanárok alkalmazásával. A tanács a kérelmet elutasította.

— **Miért van oly nagy hőség?** A napok óta tartó hőség éppen úgy, mint a július elején csak látszólag rendkívüli, mert hasonló forróság az eddigi tapasztalatok szerint gyakran előfordult. Ha a nyári évszak alatt Közép-Európát, mint jelenleg is meg lehetős egyenletes eloszlásu nagy légnyomás borította s ennek magja, vagyis ama része, hol a légnyomás a legnagyobb, különösen a déli vagy keleti oldalon, a hőség rendszerint elkövetkezett. Ilyen években az idő mindig esőndes, s ha fúj is a szél, csak gyöngye s nagyjából déli és meleg tájakról jövő. Azonkívül az ég derűt, verőfényt,

Vulpesko püspök volt. Beszéltek dr. Leonte, a macedón románok egyesületének elnöke, Gradiszteano, a nemzeti liga elnöke és Disz-szeszko volt miniszter, most egyetemi tanár. A gyűlés határozati javaslatot fogadott el, a melyben tiltakozásának ad kifejezést a görögöknek a macedón románokkal szemben tanúsított magatartása felett és elhatározta a romániai görög kereskedők bojkottját. A gyűlés után tüntető körmenetet rendeztek a város fő utcáin, de incidens nem fordult elő.

Gyilkos forradalmárok.

Likau, aug. 3. Az itteni pályaudvaron ma a forradalmároktól felizgatott munkás sereg a politikai rendőrség két tisztviselőjét agyonlőtte.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, aug. 3.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv csekély. Nyugodt irányzat mellett 15,000 néctermázza került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaszemek közül tergeri tartott a többi szilárd. Idő: meleg.

Buza októberre	16 10—12.
„ áprilisre	16 58—60.
Rozs októberre	13 00—02.
„ áprilisre	13.46—48.
Zab októberre	11.72—74.
„ áprilisre	12.18—20.
Tengeri augusztusra	15 80—82.
„ szeptemberre	00
„ májusra	12.30—32.
Repece augusztusra	24.20—40.

Törvénytörések.

§ Bál után. Csik Szent Domokoson minden évben január 8-án rendeznek bált a székely legények. Ezek a bálók rendszerint véres kimenetelű verekedéssel végződnek, a mi az idej, özv. Szakács Gergelyné korezmájában tartott mulatság alkalmával sem esáfoltatott meg. Ezen a bálon többek között ott volt Szász Péter gazdaember, fiatal feleségével is, és a kacsiás menyecske volt ez alkalommal okozója férjének Barabás Gergelyvel való összekoccanásnak. A javakorbeli Szász Péter azonban elbirt a legénynyel, úgy hogy komolyabb verekedés nem fejlődött ki. Barabás roppant röstelte legyőzetését s mialatt szemére hánytá pajtásainak, hogy neki nem segítettek, oda szolt nekik székely észjárással:

— Dejszen nem hagyódik az anyiban! a mire a legények azzal feleltek, hogy vagyigen. Reggel felé aztán, mikor Szász feleségével hazafelé ment, egyszerre hátulról Barabás fejszével úgy megütötte Szászt, hogy az harmadnapra a sérülésbe belehalt. A kézdívárárhelyi esküdtbiróság az ügy tárgyalása után bünsnek mondotta a vádlottat a szándékos emberölés büntetésében, mire az eljáró biróság 5 évi fegyházra ítélte. A kir. Curia tegnap hozzájárult ez ítélethez.

A porcellán német.

— Elbeszéli egy megviselt férj. —

Írta: **Jakab Ödön.** 1.

Mikor a feleségemmel örök hűséget esküdünk egymásnak, igen sok megható és becses ajándékot kaptunk. Legelső volt a keresztapam ajándéka: 6 az áldását küldötte. Egy öreg barátunk pedig két darab szép Kossuth bankóval lepett meg, melyeket a

daliás időkből annyi esztendőn át féltő kegyelettel őrzött. Egy régész ismerősünk el lenben egy tudomány-szemponthól valóban értékes kő baltát csatolt a jó kívánsághoz. És a többi meghívott vendég is mind hozott emlékebe valami hasonló, kedves apróságot.

Igy sok holmi összegyűlt, mert a meghívottak jóformán mind eljöttek, kivéve négy rokont, a kik nagyon messze laknak, az ország különböző részeiben. De azért ők is megtették a kotelességüket: csodálatos egyértelműséggel mind a régyen egy egy nagy, fali órát küldöttek emekül. Nem hiába volt egy a vérük: egyformán is gondolkoztak.

Minket azonban leginkább elérzékenyített az a nem remélt ajándék, melyet a feleségem nagymamája adott. Ez az ajándék egy arasznyi magas német figura volt fehéporcellánból. A kis emberke fejét aránytalan magas köcsög kalap fedte, melynek teteje lyukasan volt hagyva s kerek ürge egész a koponyába lenyúlt. Ez a komikus porcellán figurát ré ebban gyufatartónak használták. De úgy látszik, hogy a gyufatartóknak is meg van a maguk hivatalos szanárle rája. S ezen a szemárléran idővel a mi gyufatartónk is főlebb emelkedett, a mennyben az utóbbi évek alatt már fopis kálót tartott benne a nagymama. A mi nála már bátorozottan irimebb hivatal volt az előbbinél. Felig meddig bizalmi állás.

És a jó nagymama anyira kedvelte ezt a kis németet, hogy rajta kívül még etörölgetni sem volt szabad senkinek a háznál: hogy baja ne essék. Szinte jobban szerettem, mint az unokáit.

Az igaz, hogy ez a porcellán emberke különös egy teremtese is volt a jó Istennek. A nyaka ugyanis valami vékony tenyereskén úgy állott a testbe beillesztve, hogy az asztal letek sebb rezegésére mindjárt mozgatta a fejét. Évekhozzát egyebet se csinált csak folytonosan jóshagyólag bolintgatott. S valószínűleg ez az engedékeny rokonszenves magatartása lehetett az oka annak, hogy a nagymamával annyi esztendőn keresztül közös háztartásban mestudott maradni. Ez a német a viselkedésében valósgos böles volt! Magam se győzem eleget csodálni, ámbár karakternek éppen nem tartottam.

Ilyen kedves nászajándékokkal fölszerelve költöztünk a fővárosi élet zajos világába, hogy itt az életet komolyan megkezdjük.

Eleinte boldogan teldegélt az idő s tökéletesen meg voltunk elégedve szerény ott honunkkal. A mi nek volt, annál nem kívántunk többet. Sőt a régy falóra kissé soknak is tet-zett a kétszobás lakáshoz. Kettőt állandóan a kamrában kellett rakáron tartani. A négy, vidéki rokon közül mindig annak az órája került föl a falra, a melyeknek bevált jelentve a látogatása. Ha pedig véletlenül hárman jöttek föl egyszerre: akkor kénytelenek voltunk egyik szoba falára két órát tenni föl, hogy sértve egyik rokon se érezhesse magát. Persze ilyenkor pesti látogatót senkit se fogadtunk.

Természetes, hogy a porcellán német is étkezéskor mindig az asztalunkon diszlett. A feleségem szintén fogpiszkálót tartott a cillinderében, mint a jó nagymama, s ő is éppen úgy szerezte s éppen úgy gyönyörködött az örökös bölögtetésében.

Már egypár esztendeig valánk így házaskor, mikor egy ebéd alkalmával egész váratlanul kiört a család zivatar. Csak ketten ültünk az asztalnál: Nyájasan diskuráltunk és nézegettük a kis német figurát, melyet a feleségem becézve „Frici“-nek nevezett. Egy szer azonban — hogy, hogy nem — csak úgy edavetlőleg megkockáztatott ezt az ártatlan megjegyzést:

— Nézd, szegény Friciok! éppen úgy reszket a feje, mint a nagymamának.

Az asszony csodálkozva tekintett rám és megsértődve utasított rendre:

— De Le-ci! . . . Hát ez már miféle izléstelen, sértő összehasonlítás!

— Na, na, szívecském! Hszen nem akarom én ezzel a nagymamát sérteni.

— Ha nem akarod: minek számárokodol!

— Nincs ebben, szívem, semmi szamárság! Hát nem reszket a feje a nagymamának!

— Jó, jó, csak gunyolódj!

Azzal lekönnyökölt kedvtelenül az asztalra, szép, fekete fürtös fejét a kezére hajította s keserű szemrehányással feddözött, mintha csak magában elmélkednék:

— Ilyenek vagytok ti mind! . . . Szegény jó nagymama nekünk adja, a mi neki legkedvesebb s aztán köszönet fejében ezt kapja érte!

— Ugyan, Mariska! . . .

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szállítók figyelmébe. A Debrecenben állomásozó m. kir. honvéd csapatok részére 1905. évi szeptember hó 1 től 1906. év augusztus hó 31 éig terjedő egy évre szükséges széna, alomszalma, ágyszalma és kemény tűzifa szállítása iránt a m. kir. debreceni 3. honvéd gya. ogezred kezelőbizottsági irodájában (Péterfia lakotnya) 1905. év augusztus hó 8. án délelőit 9 órakor bizalmas tárgyalás fog tartatni. Az ezen szállításra vonatkozó feltételek füzete az említett irodában a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthető.

Még csak 9 napig.

CIRCUS Sidoli Cäsar

a Vásártéren.

Ma pénteken augusztus 4-én este 8 órakor

Nagy bohóc előadás.

Jelszavunk: Vice. Humor. Kedélyesség.

A ki sokat akar nevetni az jöjjön ma este a Cirkusba

Eredeti komikus számok.

Ezenkívül a legjobb műsor számok.

Uj! Először Uj!

A S T Ü Z É R L Ö

Petoletti Károly ur legujabb idomítási rendszere.

Itt először!

6 darab fehér mén 6

Sidoli Cäsar legujabb idomítása elővezetve az igazgató által

Itt először!

Az iskola-posta

5 pej ménnel, melyből 4 szabadon idomítva, 1 pedig lovagolva Sidoli Cäsar igazgató által.

Itt először!

Spanyol belletgondülő
előadva Corps de ballet által.

Itt először: **Tourbillon-Equestre**

különbféle löcsoportok elővezetése Sidoli Cäsar igazgató által — Fekete, szürke, pej, tarka pónny, csikos, kövkezőleg csoportosítva: 24 16 12 8 6 5 1 2 4 7 10 18 32

The Namruys
zene-excentric.

Mlle Isabella
a jelenkor legjobb hölgy-jockeyja

Igen érdekesítők az eredeti Transvaal-burok.
Smeele parancsnok és Lewies kapitány
műlvész mutatványaikkal.

NAGY CHARIVARI

előadva a 10 legjobb bohóc és a 3 Dummer August által.

A műsor 18 számot tartalmaz.

Jegyek előre válthatók **BORSOS KATA** üzletében. Városház épület. Részletes műsor este a cirkusban. Buffet a cirkusban.

Holnap szombaton, augusztus 5-én este 8 órakor **1-ső High-Life-Evening (Gala-est.)** Az előkelő társaságokéja. Uj. pazar Gala-műsor.

a haholyag óvó küllegességek ódve francia és amerikai gyártmányú elsőredű csomagolásban!

Orvosilag ajánlva! Fölbíten biztos

Árak koronaértékben!

Tucatonként: 2, 4, 6, 8, 10, 12,

Bouts-americans (mag ó szer), tucatoe, kint 6, 8, 10. **Női óvszer** „Pessarium er luslum” Mensinga tanár szerint, orvos rendeletre adatik ki. Ára 3—5 korona **Valódi francia óvó biztonsági szivacsok** (safely-sponges) ára tucatonként 6—12 kor-

Uj! Auto vaginal spray! **Uj!** a legbiztosabb és legké nyelmesebb női különlegesség. Sok ezer elismerő nyilatkozat! Ára kor 15.

Diana-öv (havibaj kötő) **Haskötők** Gummi göresár-harisnyak, fecskendők irrigátorok, bidets stb, a legolcsóbb árak mellett

Fontos! Sérvtben szenvedők **Fontos!**

Keleti-féle legujabb cs. és kir. szab sérvtkötő pneumatikus gummi-pelot tával, a legtökéletesebb a maga nemében! Nem csuszik, nem okoz kellemetlen nyomást és rendkívül kitűnő fekvése által felülmul minden más gyártmányt.

Árak: Egyoldalu... 12 korona
Kétoldalu... 24 korona.

Legujabb kimerítő árjegyzéket zárt borítékban, titoktartás mellett küld

Keleti I. orvos-sebészeti mű- és köt-szer-gyár. Alapítva 1878
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.

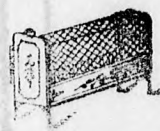
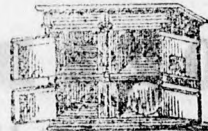
E hirdetésre hivatkozók gummiáru rendeléseknél 20% árkedvezményben részesülnek.

Tóth Gyula
vaukereskedő

Debrecen, Piac-utca 20. és 27. szám.

Ajánl legjobb minőségben a tavaszi idényre kertészeti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket; kerti vasbutorok, **gyermek kocsik**, fürdőkádak, jégszekrények, vas- és rézbutorok, peronospora és kerti fecskendők, minden vas- és fémiparhoz való szerszámok, **tűskés kerítés huzalok**, építkezésekhez **vasgerendák**, vas-, porcellán-kályhák, utóbbiakhoz **multiplícátor** (hőfejlesztő) betétek. **Legolcsóbb bevásárlási forrás.**

Legolcsóbb és legjobb sorsjegyek

3% Magyar Jelzalog Hitelbank nyereségny sorsjegyek.
3 huzás évenként: a legközelebbi f. é. június hó 25.
3 főnyereségny évenként 200.000, 100.000, 100.000 kor.
3% évente 6 korona kamat jövedelmezőség.

100 drb.

ily 3%-os magy. jelz. nyer. sorsjegy megvásárlására egy társaságot alakítottunk 50 tag részére, oiy formán, hogy minden tag

25 havi 10 frtos részlet befizetése ellenében, jogot szerez, az időközi esetleges nyereségnyekre, a teljes befizetések után pedig 2 drb eredeti

3% magy. jelz. nyereségny, sorsjegyre illetve nyereségny jegyre.

Csak rövid ideig fogad el előjegyzéseket a

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank.

Hirdetések felvételnek
a **Kiadónivatalban.**

Zacherlin
Nagyon segít és utól-
érhetlen féregpusztító
Üvegekben vásárol-
juk.

Kapható:

Debrecen

- Csanak József
- Criseo Lajos
- Csillag József
- Deutsch Lajos
- Félegyházy János
- Fritsch Károly
- Ganovszky Lajos
- Göczey István
- Havas József
- Jósa és Jóna
- Kertész Nándor

- Klein Ignác
- Kóhn Henrik
- Komlóssy Lajos
- Kontsek Géza
- Kernhoffer József
- Kovács Mihály
- Krausz J. Bernát
- Lindenfeld J. Jenő
- Lusztig és Bán
- Mayer Jenő
- Neumann Nándor
- Parti Ferenc
- Rickl Antal József

- Róth Antal
- Tóth Kálmán
- Várray József
- Göczey István
- Böszörményi István
- Molnár Jenő.
- Kornhoffer József
- Kertész Miklós
- Bereettyóujfalu:**
- ifj. Weiszberger Ignác
- Érmihályfalva:**
- Grósz Hermann

- Lévay Vince
- Pollák Móric

Hajduböszörmény:

- Gemeinbeck József
- Tulogy Ferenc

Hajdunánás:

- Körner Lola

Tiszafüred:

- Kiss Géza Ernő
- Schön Jakab
- Weizsmann József

kereskedőknél.

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezetek ki-
dolgozása és efüle-
ges költségvetések
teljesen díjlanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, V. VÁZSUTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA. —

Nyilóvirágok, csokrok, kcszorúk,

Legbiztosabb és legjobb vetemény és virágmagvakat, gyűjtőmölcsfák, díszcserjék, gömbkacafákat és más kertészetbe vágó növényzetet csakis

Paczelt János

műkertésznél.

Kossuth-utcai mag- és virágkereskedésében kaphatók.

Debrecenben.

Olcsó ár és pontos szállítás biztosított.

Feltűnést kelt!!!

18 k. helyett
csak 7 kor.

Pompás meteorit-Gloria-éztst óra. 3 erős fedéllel, ugró horitékkel, gazdagon véste, pompásan járó, 3 évi jót állás mellett, utánvétellel csakis
7 korona.

Uhrenf. J. könig.
Wien, VII. Westbahnesr. 36/72.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Az igény előrehaladottsága miatt
rendkívül leszállított áron

árusítunk

**Mosó zephir, Kreton, Ruhavászon, Eta-
mine és Batistokat.**

LÁSZLÓ JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

—+—+—
a **„SZABADSÁG”**
pol. napilap,
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorssajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére
jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETESI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.